

ความพร้อมของการจากลา... อย่างไม่มีวันกลับ

นางสาว กิริยา วงษาลาภ

ห้องคลอด โรงพยาบาลรามาธิบดีจักษิณฤพดินทร์

“วันนี้ คุณพร้อมที่จะพบการจากลาแล้วหรือยัง”

คุณเคยถามตนเองอย่างนี้บ้างไหมคะ เพราะในชีวิตของคน การจากลาเป็นสิ่งที่ทุกคนพบเจอ ไม่ว่าจะเป็นการจากกันหรือจากหลังเทศกาลปีใหม่ ช่วงเวลาแห่งความสุขของชีวิตผ่านไปไม่ถึงสองสัปดาห์ ผู้ป่วยชาย วัยชรา นอนอยู่บนเตียงของรพพยาบาลที่คนขับรถพยาบาลขับไล่เตาะไปตามถนน เขาเอาเจียนเป็นน้ำสีเขียวเหลืองเกือบตลอดเวลา ข้างกายของเขามีเพียงพยาบาลหนึ่งคนคอยดูแล และจับมือไว้ตลอดเวลา ระยะทางหลายร้อยกิโลเมตรจากต้นทาง โรงพยาบาลบางสะพาน โรงพยาบาลชุมชนของจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้สู่ปลายทาง สถาบันการแพทย์จักษิณฤพดินทร์ฯ จังหวัดสมุทรปราการ เหมือนจะไกลกว่าความเป็นจริงในความรู้สึกของคนที่อยู่บนรถพยาบาล

5 ชั่วโมงผ่านไป รถพยาบาลมาถึงจุดหมายปลายทาง ฉันและผู้ช่วยพยาบาล ฉันเฝ้ามองผู้ป่วยที่ได้รับการเคลื่อนย้ายลงจากรถพยาบาลและส่งต่อไปที่หอผู้ป่วยอย่างรวดเร็ว ด้วยความหวังว่าผู้ป่วยจะปลอดภัยและฟื้นหายโดยเร็ว

ที่หอผู้ป่วย พยาบาลประเมินภาวะสุขภาพผู้ป่วยพบว่า แรกขา ผู้ป่วยมีอาการซึม อ่อนเพลียมาก ปากแห้งแตกเป็นร่องและมีเลือดซึม แขนขาไม่มีแรง รูปร่างซูบผอมจากภาวะขาดอาหาร ทีมพยาบาลให้การดูแลผู้ป่วยอย่างกระตือรือร้น ทั้งเจาะเลือดส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ดูดเสมหะ และให้ยาฉีดทางหลอดเลือดดำ ทุกคนทำทุกอย่างแข่งกับเวลาในชีวิตของผู้ป่วย

วันที่สอง ทุกอย่างก็เช่นไปตามปกติ ทุกคนก็ทำงานเหมือนเดิม ยกเว้น ใจของญาติผู้ป่วย “จากผลตรวจเลือดและผลอัลตราซาวด์ช่องท้อง หมอสงสัยว่าผู้ป่วยจะเป็นมะเร็งอะไรสักอย่างในช่องท้อง” ญาติผู้ป่วยรับฟังคำบอกเล่าด้วยจิตใจที่แตกสลาย น้ำตาไหลออกมาอย่างกลั้นไม่อยู่ จนต้องหันหลังให้กับทุกคน ในใจเต็มไปด้วยความสับสนและงุนงง เพราะคิดว่าผู้ป่วยเป็นเพียงโรคตับแข็ง ไม่เคยนึกถึงโรคมะเร็งมาก่อน

“พี่ป๋มคะ ทิชชูคะ” พยาบาลกล่าว “ญาติจะทำอย่างไรต่อไป อยากให้หมอช่วยอะไร บอกได้เลยนะคะ” แพทย์พูดด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน

ในขณะที่ญาติผู้ป่วยกำลังนั่งร้องไห้อย่างหนัก และสิ้นหวังกับการรักษา ก็ได้ยินเสียงเล็ก ๆ พุดมาจากด้านหลัง

เมื่อเหลียวมองพยาบาลและแพทย์ประจำบ้านที่ยืนอยู่ใกล้ๆ มีสีหน้าท่าทางแสดงความเห็นใจแล้ว ญาติรู้สึกดีขึ้นทันใจ จุกแน่นในอก จนไม่สามารถพูดอะไรออกไปได้ ทำได้แต่เพียงร้องไห้โฮออกมาอีกครั้งหนึ่ง

“ถ้าพี่พร้อมแจ้งหนูนะคะ หรือบอกใครก็ได้ค่ะ” พยาบาลกล่าวพร้อมกับเอื้อมมือมาแตะที่แขนเพื่อเป็นกำลังใจ

ญาติผู้ป่วยพยักหน้า และร้องไห้ระบายความรู้สึกแบบกลั้นเสียงสะอื้น เพราะไม่อยากให้ผู้ป่วยรับรู้หรือได้ยินแล้วเสียขวัญและกำลังใจ หลังจากเริ่มทำใจได้บ้าง ตอนเย็น ญาติผู้ป่วยเริ่มพูดคุยกับแพทย์และพยาบาลเรื่องแผนการรักษาของผู้ป่วย ซึ่งแพทย์แจ้งว่าน่าจะเป็นระยะสุดท้าย เพราะโรคมีการแพร่กระจายไปในอวัยวะอื่น ๆ “พอไม่ไหวแล้ว พาพ่อกลับบ้านไปตายที่บ้าน ให้ทุกคนมาลาพ่อ” สีหน้าของผู้ป่วยป่วยกังวลและโหยหาความรักจากครอบครัวอย่างบอกไม่ถูก คำพูดของผู้ป่วยที่ดูเหมือนจะรับรู้การของตนเองดีกว่าคนอื่น ญาติผู้ป่วยได้ยินแล้วก็ทำได้แต่ปลอบโยนและให้กำลังใจ รอยยิ้มอยู่ที่ปาก แต่ดวงตาเอ่อล้นไปด้วยน้ำตาที่พร้อมจะไหลออกมาตลอดเวลา

วันที่สาม ผู้ป่วยได้รับการตรวจเอกซเรย์คอมพิวเตอร์และญาติๆ ของผู้ป่วยเดินทางไกล เพื่อมาฟังผลตรวจและร่ำลาผู้ป่วยหากผลตรวจพบว่าเป็นมะเร็งระยะสุดท้ายจริง ๆ หลังจากทุกคนตั้งใจได้ ก็ปรึกษากันและสรุปได้ว่า จะพาผู้ป่วยกลับบ้านเพื่อใช้ช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิตที่บ้านตามความต้องการของผู้ป่วย ทีมแพทย์ ทีมพยาบาลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่างเตรียมอุปกรณ์เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลแบบประคับประคองที่บ้านต่อไป

ระหว่างเดินทางกลับบ้านที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นบ้านเกิดของผู้ป่วย ญาติผู้ป่วยเฝ้าครุ่นคิดว่าจะดูแลผู้ป่วยอย่างไรเมื่อกลับไปถึงบ้าน เพราะผู้ป่วยต้องการใช้เวลาที่เหลืออยู่กับภรรยาและลูกๆ ทุกคนตั้งใจที่มาถึงบ้านอย่างปลอดภัย แต่เหตุการณ์ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น หลังจากญาติผู้ป่วยกลับมานอนที่บ้านของตัวเองเพียงไม่ถึง 5 นาที ผู้ป่วยก็ได้สิ้นใจอย่างสงบด้วยอาการถอนหายใจเพียง 1 ครั้ง และจากไปอย่างไม่มีวันกลับในอ้อมกอดของลูกสาวผู้ป่วย **แปลกใจไหมคะ?** ทำไมพยาบาลคนนี้เล่าเหตุการณ์นี้ตลอดจนคดีนี้ ใจแล้วค่ะ ผู้ป่วยคือพ่อของฉัน ญาติผู้ป่วยคือฉัน แม่ พี่สาว พี่เขยและหลานๆ พ่อ ฉันและญาติทุก ๆ คน ได้รับการเตรียมพร้อมที่ดีในทุก ๆ ด้านจากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล เพื่อให้การจากลาของพ่อเป็นไปอย่างราบรื่นที่สุด ฉันอยากขอบคุณทุกคน ขอบคุณทุกอย่างที่ได้รับในครั้งนี้

ฉันคิดว่า ถ้าครอบครัวที่มีผู้ป่วยระยะสุดท้ายของชีวิตทุกคนครอบครัวได้รับการดูแล ให้กำลังใจ และได้รับการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับการจากไปอย่างไม่มีวันกลับ ด้วยการดูแลแบบองค์รวม สมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างพ่อและครอบครัวของฉันได้รับ จะเป็นสิ่งที่ดีสำหรับผู้ป่วยและญาติอย่างมาก เพราะเป็นการจากลาที่พร้อมและดีในความทรงจำช่วงสุดท้ายของชีวิตคน.....